

COOVI

Schoolspecifieke visie Talenbeleid COOVI

Uitgangspunten

- Inschrijven in COOVI secundair onderwijs betekent o.m. dat de leerlingen en hun ouders expliciet kiezen voor Nederlandstalig onderwijs, vermits op dezelfde campus ook een Franstalig equivalent is voor dezelfde opleidingen Hotel, Bakkerij, Slagerij en Tuinbouw. Bovendien rekruteert de school ongeveer 30% van het leerlingenaantal uit het Pajottenland en de regio Zenne-Zoniën.

Voor leerlingen uit taalgemengde gezinnen, homogeen Franstalige en anderstalige gezinnen, is de school een belangrijke plaats waar zij hun Nederlandse taalvaardigheid kunnen oefenen en verbeteren.

Het talenbeleid van de school is erop gericht optimale omstandigheden te creëren waarin alle leerlingen voldoende taalvaardig kunnen worden opdat taal geen hinderpaal is om hun Nederlandstalig diploma of getuigschrift secundair onderwijs te behalen. Hierbij is de professionaliteit van elke leerkracht op vlak van taalgericht vakonderwijs de belangrijkste factor, naast de structurele mogelijkheden, zoals het interactieve gebruik van het smartboard in de klas, het tijdschriftenaanbod, de klas- en vakbibliotheek, de taalprojecten, de interne én externe taalexpertise die ter ondersteuning ingezet (kunnen) worden.

- Taalvaardigheid is op onze school met haar specifieke studiegebieden een belangrijke pijler. Met 'taalvaardig' bedoelen wij het kunnen kijken, luisteren, spreken, lezen en schrijven in een reële (beroeps)situatie. We beogen vooral de competenties en functionele vaardigheden van elke leerling uit te bouwen, zoals het correct omgaan met klanten, mondeling taalvaardig zijn, reservaties kunnen behandelen, prijsoffertes kunnen maken en lezen, prijsaanvragen kunnen beantwoorden, recepten en menukaarten kunnen opmaken en presenteren om er maar een paar te noemen.

Afstuderen in COOVI impliceert een job in de meertalige Brusselse regio. De Brusselse arbeidsmarkt vraagt geschoold personeel, dat minstens tweetalig is. Daarom dient het talenbeleid van de school verankerd te zijn in de lespakketten en het schoolgebeuren.

- Het talenbeleid van COOVI bestaat uit twee pijlers. Enerzijds werkt de school in alle vakken een taalbeleid uit, dat focust op communicatie, taalgericht vakonderwijs en instructietaal. Anderzijds is er een taalvakkenbeleid dat hieronder verder toegelicht wordt.

A. Taalbeleid

A.1. Op schoolniveau

Bij de aanvang van het schooljaar wordt de taalvaardigheid van elke nieuwe leerling die instroomt in het voltijds secundair onderwijs aan de hand van **Diataal** gescreend. De resultaten worden in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst van het GO! geëvalueerd en geanalyseerd. De GOK-coördinator verzamelt de gegevens en bezorgt ze aan de klassenraad. De analyse van de resultaten in combinatie met de 1-minuuttest vormen de basis voor het **brede beginbeeld** van elke leerling op taalgebied. De klassenraad bepaalt op basis van dit beginbeeld of er een remediëringstraject nodig is. Dit traject wordt opgevolgd aan de hand van het LVS (leerlingvolgsysteem), dat wordt gebruikt om een zo volledig mogelijk beeld van alle leerlingen te creëren. Tegelijkertijd bespreekt de klassenraad ook welke preventieve maatregelen er op klasniveau mogelijk en opportuun zijn.

De voertaal en onderwijstaal op school is het **Nederlands**, met uitzondering van de taalvakken Frans, Engels en Duits. Tijdens de pauzes is de moedertaal toegelaten, alhoewel we het gebruik van Nederlands ook daar blijven promoten.

COOVI zorgt voor een **interactief** taalgebeuren, dat aansluit bij de leefwereld en de beroepskeuze van de leerlingen. **Taalgericht vakonderwijs** is een vast item binnen de pedagogisch-didactische accenten (pedia's). De school biedt kansen om zich als leerkracht bij te scholen, indien nodig. Elke leerkracht integreert het taalgericht vakonderwijs in zijn lessen met aandacht voor het vakjargon en talige leerplandoelen, alsook de taalgerelateerde competenties uit de beroepssector.

Het **GOK-beleid** coördineert en ondersteunt het taalvaardigheidsonderwijs, we kozen immers voor dit thema als overkoepelend werkveld voor de 3 graden. Het GOK-team organiseert inhaallessen en huiswerkbegeleiding en ondersteunt de leerkrachten in hun lesdidactiek. De vakoverschrijdende taalprojecten zijn op schoolniveau vooral bedoeld om die taalgerichte lesdidactiek van de leerkracht te professionaliseren en de samenwerking tussen AV, TV en PV te verhogen. Een paar voorbeelden: de taaldag die de good practices verspreidt aan alle collega's, het TaBOE- en SPEAK-project i.s.m. OCB om taalgericht vakonderwijs te implementeren in de praktijklessen, specifieke instructiekaarten in alle vakken, scorewijzers en de kijkwijzer TVO .

We blijven ook zoeken naar betere **communicatiemogelijkheden met anderstalige ouders**. Zo maakten we de leefregels van de school heel visueel. In hun contacten met de school laten ouders die geen Nederlands spreken of begrijpen, zich bijstaan door een Nederlandssprekende vertegenwoordiger, die tolkt in een andere courante taal.

Bij de inschrijving wordt aan **anderstalige ouders** gevraagd een Nederlandstalige contactpersoon op te geven. Aan alle niet-Nederlandstalige ouders raden wij eveneens aan een cursus Nederlands te volgen, zodat zij de prestaties van zoon of dochter beter kunnen volgen. Adressen en mogelijkheden hieromtrent kunnen zij op het secretariaat van de school bekomen.

De school geeft zoveel mogelijk leerlingen én leerkrachten de kans deel te nemen aan **internationale projecten** (Erasmus+, eTwinning, ...) om te communiceren en samen te werken met buitenlandse

leeftijdsgenoten. De projectactiviteiten worden zoveel mogelijk geïntegreerd in het normale lesaanbod van de betrokken klas en/of leerlingen.

A.2. Op leerkrachtniveau

Leerkrachten hebben een **voorbeeldfunctie** op taalvlak. Zij gebruiken correct Nederlands als voertaal naar leerlingen en ouders toe.

Elke leerkracht is zich terdege bewust van het taalaspect binnen elk leerdomein en schenkt de nodige aandacht aan **vakjargon** en **instructietaal**. Een sterk **taalvaardigheidsonderwijs** omhelst drie aspecten: context, interactie, taalsteun. Bij het didactisch proces is er systematisch aandacht voor het oproepen van voorkennis, voor activerende en taalrijke werkvormen, voor voldoende talige input bij probleemoplossend werken, voor functionele schrijf- en spreekopdrachten, authentieke taakgerichte opdrachten, aandacht voor verschillende leerstijlen en voor strategische vaardigheden.

Naast goede taken en uitgebreide interactie is ook het **klasklimaat** bepalend voor het leren. De leerkracht draagt bij tot een leerkrachtig klimaat als hij voortdurend het signaal geeft dat naast het eindproduct ook het zoekproces van belang is en dat de leerlingen naar eigen vermogen mogen exploreren, fouten maken, vragen stellen, hulp vragen om hun zelfbeeld en leerproces bij te sturen en verder te ontwikkelen.

Elke leraar neemt **preventieve maatregelen** om de taalzwakke leerlingen in klasverband te ondersteunen, o.a. in kaart brengen van de taalwakkere leerlingen, binnenklasdifferentiatie, groepstaken, peer evaluation, gerichte feedback, gebruik van visueel en digitaal materiaal, extra uitleg, aandacht voor vak- en schooltaal, gebruik maken van instructiekaarten, scorewijzer enz. Zij **herkennen** en **signaleren** specifieke of nog ongekende taalproblemen aan de GOK-coördinator, die dan in overleg met leerling en ouders een handelingsplan uittekent.

Ook **remediëring** is in eerste instantie in handen van elke **vakleerkracht**. Afhankelijk van het traject en de aard van remediëring wordt een collega, het GOK-team of de taalondersteuner ingeschakeld. Indien het een remediëring taal betreft, wordt er gebruik gemaakt van vaardigheidsmeters, gekoppeld aan specifieke remediëringstaken.

De leerkracht, die het remediëringstraject begeleidt, **rapporteert** de vorderingen via het LVS. De taalondersteuner houdt de ouders op de hoogte via het taalrapport, een bijlage van het gewone rapport.

A.3. Op leerlingniveau

De leerlingen en hun ouders aanvaarden dat de school positieve maatregelen neemt om Nederlands te spreken. Zowel binnen als buiten de les, tijdens leswisselingen of pauzes worden leerlingen gestimuleerd om Nederlands te gebruiken als omgangstaal.

Samenwerking tussen leerlingen, vooral wanneer de groepjes heterogeen zijn samengesteld, leidt tot intense communicatie, die taalverwerving in de hand werkt en doorgaans leidt tot betere taakuitvoering en eindproducten. Leerkrachten worden aangespoord deze werkvorm veelvuldig te gebruiken. Actief leren is meteen ook interactief leren.

B. Taalvakkenbeleid

Het taalvakkenbeleid wordt verder uitgewerkt door de Vakwerkgroep Talen en PAV die graadoverstijgend en vakoverschrijdend een visietekst uitwerken en leerlijnen uittekenen.

Het vak **Nederlands** vervult een sleutelrol in het taalvakkenbeleid van de school. Het voorziet in kennis, vaardigheden en attitudes die functioneel zijn voor alle andere vakken, zowel voor moderne vreemde talen als voor zaak- en praktijkvakken. De klemtonen die worden gelegd op strategische vaardigheden is hiervan een illustratie.

Binnen het vak Nederlands is er ruim plaats voor verschillende **taalvarianten** en taalregisters. Toch blijft de centrale doelstelling het aanleren, verruimen en verfijnen van de taalvaardigheid in het **Standaardnederlands**.

Taalvaardigheid is een **competentie**. Taalvaardige leerlingen combineren kennis, vaardigheden en attitudes en kunnen die met een stijgende graad van autonomie inzetten in specifieke situaties.

Het leren van een nieuwe taal moet een **positieve en zinvolle ervaring** zijn. Een nieuwe taal moet leerlingen onmiddellijk toegang verschaffen tot nieuwe werelden, moet het in staat stellen nieuwe ervaringen op te doen en nieuwe contacten te leggen. Deze functionaliteit moet voor de leerlingen tastbaar en motiverend zijn in de lessen. Taal dient dus (van bij het begin) als middel te worden aangeboden en is niet uitsluitend een doel op zich.

Talen worden ook niet los van mekaar geleerd. Wat in de ene taal geleerd wordt, wordt ook gebruikt bij het leren van de andere taal. Wie een nieuwe taal leert die sterk aanleunt bij de taal die hij al kent, zal kennis en vaardigheden uit de gekende taal naar de nieuwe taal overdragen. Ook als talen wat verder uit elkaar liggen, is er **positieve transfer**. Zo zal bijvoorbeeld iemand die in de ene taal leert lezen en met allerlei teksten leert omgaan heel wat inzichten in leerprocessen, tekstsoorten en leesstrategieën kunnen overdragen als hij een nieuwe taal leert.